

EN RECORD DE FRANCESC VALLVERDÚ

Carles Duarte i Montserrat*

Quan, coincidint amb l'aprovació de la primera Llei de normalització lingüística, va néixer, l'any 1983, la Revista de Llengua i Dret, un dels membres destacats del Consell de Redacció era Francesc Vallverdú, que va participar durant molts anys activament en la labor duta a terme des de la nostra revista i, d'una manera especial, dins l'àmbit relacionat amb la sociolingüística i la planificació lingüística. Ara la seva absència deixa un sentiment de desolació entre els membres de l'equip de la revista i entre els qui vam tenir el goig de col·laborar-hi i de sentir-ne l'amistat.

Home amb un compromís clar, ferm, reflexiu i alhora natural amb el redreçament i el relleu de la cultura catalana, Francesc Vallverdú va ser clau en moltes iniciatives polítiques, científiques i artístiques. El nom de Vallverdú l'hem d'associar a l'acció política des de 1959 al PSUC, al projecte d'Edicions 62 des de 1966, a revistes com "Serra d'Or" o "Nous horitzons", a una obra poètica molt rellevant, sorgida des d'una consciència social irrenunciable, amb fites tan destacades com ara *Com llances*, 1961, Premi Joan Salvat-Papasseit), *Cada paraula un vidre* (1968, Premi Carles Riba) o *Somni, insomni* (1971), recentment recopilada a *Temps sense treva* (2009), i a les seves excel·lents traduccions de Cesare Pavese, Italo Calvino, Alberto Moravia, Pietro Aretino, Leonardo Sciascia o del *Decameró* de Boccaccio, que va ser distingida amb el prestigiós premi Ente Nazionale Giovanni Boccaccio.

Ara bé, escau assenyalar singularment en aquestes pàgines la seva contribució del tot fonamental a la configuració i al desenvolupament de la sociolingüística catalana, amb llibres tan influents com *L'escriptor català i el problema de la llengua* (1968), *Dues llengües: dues funcions?* (1970) o *El fet lingüístic com a fet social* (1973). Intel·lectualment obert i inquiet, amb una ambició generosa i encomanadissa, va ser aglutinador i impulsor de nombroses iniciatives en el camp de la sociolingüística, que en van fer un referent imprescindible. Convé recordar en aquest aspecte que va ser un dels fundadors i president entre 1991 i 1999 del Grup Català de Sociolingüística i que es va implicar decisivament en la revista "Treball de sociolingüística" (1977-2002). Va ser, a més, director de l'Enciclopèdia de la Llengua Catalana (1999-2002).

Més enllà de la seva vinculació a Edicions 62, la seva trajectòria professional va quedar vinculada a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, on va dur a terme una tasca exemplar en la fixació de models lingüístics. I cal esmentar, així mateix, la seva dedicació a la premsa escrita, que va ser reconeguda amb el Premi Nacional de Periodisme de la Generalitat de Catalunya.

Creu de Sant Jordi l'any 1986, gràcies al seu tarannà conciliador i constructiu, Francesc Vallverdú va exercir un paper ben valuós i eficaç com a membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i va formar part del Consell Social de la Llengua Catalana.

---

* Carles Duarte i Montserrat, director de la Fundació Lluís Carulla.

Citació recomanada: DUARTE I MONTSERRAT, Carles. «En record de Francesc Vallverdú», *Revista de Llengua i Dret*, núm. 62, 2014, p. 1-2., DOI: [10.2436/20.8030.02.73](https://doi.org/10.2436/20.8030.02.73)

Una vida, doncs, definida per la seva passió pel llenguatge, per la seva vocació de bastir una veu literària commoguda i colpidora, i d'impulsar els estudis que permetessin d'analitzar-ne i de descriure'n les condicions d'ús i de promoure la normalització del català.

Amb la seva mort hem perdut un veritable mestre, una figura central de la nostra vida cultural, que ha contribuït amb sensibilitat i amb encert a dignificar i a enfortir. El nostre reconeixement i la nostra gratitud, des de la *Revista de Llengua i Dret*, que va ser també durant uns anys un espai de projecció de la seva mirada sobre la sociolingüística del nostre país i les seves connexions internacionals.